

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”

Факультет соціології і права

Кафедра господарського та адміністративного права

УДК 340.114.007.3(477)

“До захисту допущено”

Завідувач кафедри

_____ **О.О.Кравчук**

“ ____ ” _____ 201__ р.

Магістерська робота

зі спеціальності 081 “Право”

на тему: **Адміністративно-правове регулювання надання освітніх послуг в
вищих навчальних закладах України**

Виконав: студент 6 курсу, групи СП-61м

Запорожець Богдан Володимирович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

Керівник: доцент кафедри господарського та адміністративного права, к.ю.н.,
Огороднік Ж.А.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Рецензент:

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Засвідчую, що у цій магістерській
роботі немає запозичень з праць інших
авторів без відповідних посилань.

Студент _____
(підпис)

Київ – 2017 року

Анотація

Запорожець Б. В. Адміністративно-правове регулювання надання освітніх послуг в вищих навчальних закладах України. – Рукопис.

Магістерська робота зі спеціальності 081 “Право”. – Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. Факультет соціології і права. Кафедра господарського та адміністративного права. Київ, 2017.

Магістерську роботу присвячено дослідженню адміністративно-правового регулювання надання освітніх послуг вищими навчальними закладами в Україні. Проведено наукове та нормативно-правове визначення надання освітніх послуг; охарактеризовано право на вищу освіту як ціль надання освітніх послуг вищими навчальними закладами; визначено статус здобувача вищої освіти та його прав як основного споживача освітніх послуг; проаналізовано роль і місце вищих навчальних закладів як суб'єктів надання освітніх послуг; проведено аналіз адміністративно-правового статусу державних органів як суб'єктів забезпечення надання освітніх послуг; досліджено адміністративно-правове регулювання надання освітніх послуг в Європейському Союзі та США; визначено напрямки реформування адміністративно-правового регулювання надання освітніх послуг вищими навчальними закладами.

Ключові слова: вища освіта, вищий навчальний заклад, освітні послуги, надання освітніх послуг, адміністративно-правове регулювання.

Запорожец Б. В. Административно-правовое регулирование предоставления образовательных услуг в высших учебных заведениях Украины. - Рукопись.

Магистерская работа по специальности 081 "Право". - Национальный технический университет Украины "Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского". Факультет социологии и права. Кафедра хозяйственного и административного права. Киев, 2017.

Магистерскую работу посвящено исследованию административно-правового

регулирования предоставления образовательных услуг высшими учебными заведениями в Украине. Проведено научное и нормативное правовое определение предоставления образовательных услуг; охарактеризовано право на высшее образование как цель предоставления образовательных услуг высшими учебными заведениями; определен статус соискателя высшего образования и его прав как основного потребителя образовательных услуг; проанализированы роль и место высших учебных заведений как субъектов предоставления образовательных услуг; проведен анализ административно-правового статуса государственных органов как субъектов обеспечения предоставления образовательных услуг; исследовано административно-правовое регулирование предоставления образовательных услуг в Европейском Союзе и США; определены направления реформирования административно-правового регулирования предоставления образовательных услуг высшими учебными заведениями.

Ключевые слова: высшее образование, высшее учебное заведение, образовательные услуги, предоставление образовательных услуг, административно-правовое регулирование.

Zaporozhets B.V. Administrative and legal regulation of providing educational services in higher educational institutions of Ukraine. - The manuscript.

Master's degree in specialty 081 "Law". - National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute named after Igor Sikorsky". Faculty of Sociology and Law. Department of economic and administrative law. Kyiv, 2017.

The master's thesis is devoted to the study of the administrative and legal regulation of the provision of educational services by higher educational institutions in Ukraine. The scientific and normative-legal definition of the provision of educational services is carried out; characterized the right to higher education as an objective of providing educational services to higher educational institutions; the status of the applicant of higher education and his rights as the main consumer of educational services are determined; the role and place of higher educational institutions as subjects of providing educational services are analyzed; the analysis of the administrative and legal status of state bodies as subjects of

ensuring the provision of educational services; the administrative-legal regulation of the provision of educational services in the European Union and the USA has been researched; the directions of the reform of the administrative and legal regulation of the provision of educational services by higher educational institutions are determined.

Key words: higher education, higher educational institution, educational services, provision of educational services, administrative and legal regulation.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Генеральна Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, 19 березня 1983 р.// Відродження. - 1999. - №2.
2. Всемирная декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры [Электронный ресурс] — Режим доступа: http://www.conventions.ru/view_base.php?id=1496
3. Бухарестская Декларация по этическим ценностям и принципам высшего образования в Европейском регионе. 2–5 сентября 2004 года, Бухарест, Румыния.
4. Комюніке конференції міністрів вищої освіти Європи. Міжнародний документ від 19.09.2003. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_754
5. Европейское пространство высшего образования – достижение целей. Коммюнике конференции европейских министров, ответственных за высшее образование. Берген – Норвегия, май 2005 г. http://ec.europa.eu/education/higher-education/doc1290_en.htm.
6. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 19. – Ст. 134.
8. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII / Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 13. – Ст. 222.
9. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII / Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004. – С. 2716

10. Про освіту: Закон України: від 05.09.2017 р., № 2145–19 // Відомості Верховної Ради України. – 2017 р.,/ 38-39/, стор. 5. стаття 380
11. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання: Постанова Верховної Ради України від 04.12.2014 № 22-VIII / Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 1. – Ст. 10.
12. Про заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні: Указ Президента України від 30 вересня 2010 р. № 926/2010 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 75. – Ст. 2659.
13. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 50. – Ст. 1783
14. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Державну національну програму "Освіта" ("Україна XXI століття)": від 03.11.1993 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=896-93-%EF>
15. Про затвердження Положення про Апарат Верховної Ради України: Розпорядження Голови Верховної Ради України від 25.08.2011 № 769 / Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/769/11-%D1%80%D0%B3>
16. Предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання: Додаток до Постанови Верховної Ради України від 04.12.2014 № 22-VIII / Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 1. – Ст. 10.
17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України (справа про доступність і безоплатність освіти) від 4 березня 2004 року №-рп/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v005p710-04>
18. Рішення Приморського районного суду м. Одеси у справі № 2- 1230/2009 від 12 березня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/8366636>.

19. Концептуальні засади та напрями розвитку вищої освіти в Україні : Роз'яснення Міністерства юстиції України : від 14.10.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0067323-11>.
20. Алферов Ю. С. Организация управления образованием в США / Алферов Ю. С. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://otherreferats.allbest.ru/law/00035803_0.html
21. Ахтамзян Н. А. Система государственно-общественного управления образованием в Германии: [монографія] / Ахтамзян Н. А. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?subaction=showfull&id=1193316900&archive=1195596940&start_from=&ucat=&
22. Барабашева Н.С. Правовой статус вузов в СССР / Н.С. Барабашева. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1979. -216 с.
23. Бевзенко В.М. Сутність та поняття адміністративно-правового регулювання / В. М. Бевзенко // Вісник господарського судочинства. – 2006. – № 3. – С. 162-167.
24. Білий Л. Г. Особливості розвитку вищої професійної освіти в Україні та сучасні тенденції в управлінні освітою / Л. Г. Білий // Вісник Нац. акад. Держ. прикордонної служби України. – 2012. – № 1. – 12 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/ejournals/Vnadps/2012_1/12blgtuo.pdf.
25. Большой юридический словарь / под ред. А.Я. Сухарева, В.Е. Крутских. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ИНФРА-М, 2003. - 704 с.
26. Боняк В.О. Конституційне право людини і громадянина на освіту та його забезпечення в Україні [Текст] : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Боняк Валентина Олексіївна ; Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2005. - 20 с.
27. Вакарчук І. Вища освіта України – європейський вимір: стан, проблеми, перспективи / І. Вакарчук // Вища школа. – 2008. – № 3. – С. 3–18.

28. Василенко И. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия/ Василенко И. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/15.php
29. Васильченко І., Васильченко З. Удосконалення та реформування освітньої системи у провідних країнах світу/ І. Васильченко// Вища школа. — 2009. — №5. — С. 77-89.
30. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – Ірпінь: ВТФ "Перун", 2005. – 1725 с.
31. Вельчева Н. І. Науково-теоретичні основи державного регулювання вищої освіти[Електронний ресурс]/Н. І. Вельчева. – Режим доступа: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/1/11.pdf>
32. Виконавча влада і адміністративне право / за ред. В.Б. Авер'янова. - К.: ІнЮре, 2002. - 668 с.
33. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання: нормат. зб. // За заг. ред. М. Ф. Степка, Л. М. Горбунової. — К.: Форум, 2007. — Т. 1. — 798 с.
34. Волкова В.В. Об административно-правовом статусе высшего учебного заведения / В.В. Волкова // Теория и практика административного права и процесса: материалы VI Всероссийской научно-практической конференции (7-9 октября 2011 г.) / отв. ред. проф. В.В. Денисенко. -Ч.1.- Краснодар: Изд-во Солодовникова А.Н., 2011. - 112 с.
35. Воронкова В.Г. Освіта в епоху постмодерну і глобалізації // Реалізація положень Болонської угоди в процесі реформування галузевої освіти системи МВС України: проблеми і перспективи: Матер. Всеукр. наук.-практ. конференції, 25 травня 2007 р., м. Запоріжжя. - Запоріжжя, 2007.
36. Времена. [Электрон. ресурс] URL: http://www.1tv.ru/owa/win/ort6_main.main?p_news_title_id=96078&p_news_razdel_id=102&p_pagenum=14.

37. Глоссарий современного образования / под общ. ред. Е. Ю. Усик ; [сост.: В.И. Астахова и др.]. – Х.: Изд-во НУА, 2007. – 524 с.
38. Головка С. Г. Імплементация закону Украины "Про вищу освіту": завдання та механізми реалізації / С. Г. Головка //Юридичний вісник. – 2015. –№ 1 (34). – С. 24–29.
39. Горшкова Л.Ю. Экспорт образовательных услуг высшей школы: мировой опыт и Россия. Диссертация на соиск. уч. степ. канд. экон. наук. – М., 2012. – С. 3.
40. Григанська С. В. Державне регулювання системи вищої освіти в Україні: автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / С. В. Григанська. – Класичний приватний ун-т. – Запоріжжя, 2008. – 20 с.
41. Григанська С.В. Механізми реалізації державної політики в галузі вищої освіти / С.В. Григанська // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2008. – № 1. – С. 59-69.
42. Джонстоун Д. Б. Система высшего образования в США: структура, руководство, финансирование / Джонстоун Д. Б. // <http://www.umj.ru/index.php/pub/inside/390>
43. Загальна теорія держави і права /За ред. М.В. Цвіка В. Д. Ткаченка -Х.: Право, 2002. -432 с.
44. Зайцева Л.А. Административно-правовое регулирование высшего профессионального образования в Российской Федерации: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 2.00.14 "Административное право, финансовое право, информационное право" / Л.А. Зайцева ; Моск. гос. юрид. акад - М., 2008. - 26 с.
45. Запорожець Б. В. Право студента на дистанційне навчання: проблеми та перспективи/Б. В. Запорожець // Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави : Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (2016 р., м. Київ) / Уклад.: І. П. Голосніченко, Т. О. Чепульченко, В. Ю. Пряміцин. – К. : НТУУ "КПІ", 2016. – С. 75-77.

46. Запорожець Б. В. Здобувач вищої освіти та його права як основного споживача освітніх послуг/Б. В. Запорожець // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні проблеми управління: імперативи забезпечення сталого розвитку». (2017 р., м. Київ)
47. Камозіна Н. Державно-громадська модель освіти у Франції/ Камозіна Н. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/manage/1776> //
48. Кампо В. Деякі проблеми розвитку конституційної юстиції в Україні / Кампо В. // Право України. – 2010. – № 6. – С. 60-69.
49. Каплюк М. А. Административно-правовой статус федеральных государственных образовательных учреждений высшего профессионального образования в Российской Федерации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 "Административное право ; финансовое право ; информационное право" / М.А. Каплюк ; Ростовск. юрид. ин-т МВД РФ. – Ростов н/Д, 2007. – 25 с.
50. Кирилловых А. А. Административно-правовой статус ВУЗа: понятие и структура / А.А. Кирилловых // Журнал российского права. – 2008. – № 5. – С. 79–90.
51. Кирилловых А.А. ВУЗ как субъект административных правоотношений / А. А. Кирилловых // Право и образование. - 2008. -№ 11. - С. 34-44.
52. Ківалов С. В. Адміністративне право України: [навч.-метод. посібник] / С В. Ківалов, Л. Р. Біла.- [2-ге вид., перероб. і доп.]- Одеса: Юрид. літ-ра, 2002.- 312 с.
53. Кобець А. С. Напрями та механізми державного регулювання вищої освіти / А.С. Кобець // Вісник Академії митної служби України. Серія "Державне управління". – 2011. – № 2 (5). – С. 79–85.
54. Кобець А. С. Роль держави у функціонуванні ринку освітніх послуг / А.С. Кобець // Держава та управління: удосконалення та розвиток. – 2011. – № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=308>.

55. Кодрле С. В. Развитие частных школ России и Великобритании как чинник государственного реформирования образования: автореф. дис. канд. пед. наук/ Кодрле С. В. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://student.km.ru/ref_show_frame.asp?id=AE9783F4631D44CAAFFEC8FF0E7D2DA11
56. Козарь Т. П. Основні засади державної політики на ринку освітніх послуг у контексті особливостей глобалізації[Електронний ресурс]/Т. П. Козарь. – Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
57. Коренев А. П. Административное право России: учебник в 3-х частях. Часть 1. / Коренев А. П. – М.: МЮИ МВД России. Изд-во "Щит-М", 1999. – 280 с.
58. Кратт О. А. Ринок послуг вищої освіти: методологічні основи дослідження кон'юнктури: (монографія) / О. А. Кратт. – Донецьк: ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2003. – 360 с.
59. Кузьменко О. О. /Державне управління в системі вищої освіти європейських країн: [монографія] / Кузьменко О. О. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr/du/2009_4/files/DU_04_09_Kuzmenko_40.pdf
60. Курко М. Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: монографія / М. Н. Курко. — Х.: Вид-во Харківського національного ун-ту внутр. справ, 2010. — 376 с.
61. Литвин І. Об'єкти адміністративно-правових відносин у сфері надання освітніх послуг /Підприємництво, господарство і право. Випуск №6. 2016 р.- С. 114-118
62. Лютіков П.С. Юридичні особи - суб'єкти адміністративного права: оновлені підходи до класифікації / П.С. Лютіков II Вісник Запорізького нац. ун-ту. -2011,- № 1.-С. 138-142.
63. Марцин В. Вища школа України на шляху трансформації у європейський освітній простір / В. Марцин // Вища школа. – 2007. – № 27/35.

64. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право : навчальний посібник / Мельник Р.С., Бевзенко В.М. ; за заг. ред. Р.С.Мельника. – К.: Ваіте, 2014. – 376 с.
65. Мельничук О.Ф. Конституційно-правове забезпечення права на освіту в Україні в контексті європейського досвіду : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Мельничук Ольга Федорівна. - К., 2015. - 459 с.
66. Мугенова Э. Д. Административно-правовые принципы в регулировании высшего профессио-нального образования / Э. Д. Мугенова // Вестник РУДН, серия "Юридические науки". – 2013. – № 1. – С. 56-62.
67. Огаренко В. М. Розвиток вищої школи в умовах змін ринкового середовища / В. М. Огаренко // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2004. – Вип. 3 (19). – С. 136–142.
68. Огаренко Є.А. Адміністративно-правове регулювання діяльності вищих навчальних закладів в Україні: автореф. дис.... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 "Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право"/Є.А. Огаренко. - Запоріжжя, 2010. -23 с.
69. Оніщенко Н. М. Категорії "дієвість" та "результативність" права як критерії реалізації конституційних положень / Н. М. Оніщенко // Судова апеляція. – 2009. – № 33 (16). – С. 9–14.
70. Освітнє право: конспект лекцій / [авт. кол.: В. В. Астахов, К. В. Астахова (мол.), О. Л. Войно-Данчишина та ін.] ; за заг. ред. В. В. Астахова. – Х. : Вид-во НУА, 2011. – 144 с.
71. Пряміцин В. Ю. Загальні засади правового регулювання вищої освіти в Україні / В. Ю. Пряміцин // Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (2013 р., м. Київ) / Уклад.: Б. В. Новіков, Т. О. Чепульченко, І. П. Голосніченко, В. Ю. Пряміцин. – К.: НТУУ "КПІ", 2013. – С. 30-31.
72. Пряміцин В. Ю. Зміст права на вищу освіту / В. Ю. Пряміцин // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Спеціальний випуск, присвячений Міжнародній науковій конференції, в рамках VII-х наукових читань, присвячених

пам'яті В.М. Корецького - Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2017. - С. 27-30.

73. Пряміцин В. Ю. Управління вищим навчальним закладом: проблеми і особливості / В. Ю. Пряміцин // Сучасні проблеми управління: виклики інформаційної епохи: матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Київ, 4-5 грудня 2013р./ Уклад. А. А. Мельниченко, І. І. Федорова, О. О. Боровикова. – К. НТУУ "КПІ", 2013 – С. 132-134.

74. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Н.С. Ракша ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Л., 2007. — 20 с.

75. Рекрут О.А. Административно-правовой статус негосударственных высших учебных заведений в России: автореф. дисс.... канд. юрид. наук: спец. 2.00.14 "Административное право, финансовое право, информационное право" / О.А. Рекрут ; Саратовская государственная академия права. - Саратов, 2004. - 25 с.

76. Романенко К. М. Конституційне право громадянина на освіту в Україні: стан і тенденції розвитку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 „Конституційне право” / К. М. Романенко. – Х., 2008. – 24 с.

77. Савченко С.В. Співвідношення приватних і публічних інтересів: досвід України / С.В. Савченко // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 520–528.

78. Сисоєва С. О. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С. О. Сисоєва, Н.Г. Батечко. – К.: ВД ЕКМО, 2011. – 368 с.

79. Сиченко В. В. Реалізація інтеграційної політики в галузі вищої освіти / Сиченко В. В. // Актуальні проблеми державного управління. – 2009. – № 1(35) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// firearticles.com/derzhavne-reguluvannya-economy/170-realizaciya-integracijnoyi-politiki-derzhavi-vgaluzi-vishhoji-osviti-sichenko-v-v.html/](http://firearticles.com/derzhavne-reguluvannya-economy/170-realizaciya-integracijnoyi-politiki-derzhavi-vgaluzi-vishhoji-osviti-sichenko-v-v.html/)

80. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. / Пер. з рос. – Х.: Консум, 2006. – 656 с.
81. Спасская В.В. Объект и субъекты образовательного правоотношения / В.В. Спасская // Правоведение. – 2006. – № 6. – С. 194–195.
82. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) : [монографія] / Р. О. Стефанчук ; [відп. ред. Я. М. Шевченко]. – К. : КНТ, 2008. – 626 с.
83. Сырых В.М. Введение в теорию образовательного права / В.М. Сырых. – М.: Центр образовательного законодательства РФ, 2002. – 340 с.
84. Тимошенко М. О. Історія становлення та розвитку господарсько-правового регулювання вищої освіти в Україні /М. О. Тимошенко // Часопис Київського університету права. – 2009. – т 4. – С. 234–240.
85. Тицька Я.О. Освітні правовідносини в Україні : автореф. дис. ...кандидата юрид. наук: спец. 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень" / Тицька Яна Олександрівна; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса, 2014. – 22 с.
86. Токвіль Алексіс де. Про демократію в Америці / Алексіс де Токвіль ; [пер. з фр.]. – К. : Видавничий дім "Всесвіт", 1999. – 590 с.
87. Фініков Т.В. Невідкладні завдання та змістовні принципи проектно-орієнтованого реформування вищої освіти України / Т.В. Фініков, О.І. Шаров / / Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2009. - № 3 (31). - С. 72.
88. Хохленко О. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту / О. Хохленко // Вісник прокуратури. – 2010. – № 2. – С. 91-96.

89. Хохленко О. Державне управління освітою та його адміністративно-правове забезпечення / О. Хохленко // Вісник прокуратури. – 2009. – № 12. – С. 83-87.
90. Чепульченко Т.О. Дія права: інтегративний аспект: Монографія / Кол. авторів; Відп. ред. Н.М.Оніщенко. - К.: Видавництво "Юридична думка", 2010. - 360 с.

91. Червякова О.В. Організаційно-правові аспекти управління вищим навчальним закладом МВС України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / О.В. Червякова ; Нац. ун-т внутр. справ. -Х., 2002. -208 с.
92. Чиркин В.Е. Юридическое лицо публичного права / В.Е. Чиркин. - М.: Норма, 2009. - 352 с.
93. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні:адміністративно-правове дослідження : моногр. / Р. В. Шаповал. – Х.: Золота миля, 2011. – 347 с.
94. Шемшученко Ю. С. Що є право? / Ю. С. Шемшученко // Антологія української юридичної думки : в 10 т. / [за заг. ред. Ю. С. Шемшученка]. – К. : Видавничий Дім "Юридична книга", 2002–2005. – Т. 10: Юридична наука незалежної України. – 2005. – С. 30–46.
95. Шемшученко Ю.С. Правовий статус / Ю.С. Шемшученко, Н.М. Пархоменко II Юридична енциклопедія:вбт. / редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. - К.: Укр. енцикл., 2003. -Т. 5: П-С. - 2003. - 736 с.
96. Ярошенко А.О. Розвиток освіти як "відкритої системи" в умовах інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2007-3-1/13_Yaroshenko.pdf
97. Яцейко М. Г. Демократизація як закономірність модернізації освіти в контексті глобалізації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук: спец. 09.00.10 "Філософія освіти" / М.Г. Яцейко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2009. – 22 с.
98. Cooperman L. De la education superior de elite a la masiva universal: de education a distancia a la abierta // RIED (Revista Iberoamericana de Educacion a Distancia). — Vol. 17. — 2014. — № 1. — P. 111.
99. Friedman T. L. The World Is Flat: A Brief History of the Twenty-First Century. Washington ProFile. Updated and expanded. NY:Farrar, Straus and Giroux, 2006.

100. Harris I. D. Law of the European Convention of Human Rights / Harris I. D. – L.,1995. – 540 p.

101. World Bank and UNESCO. Higher education in developing countries: Peril and promise. Report of the Independent World Bank/UNESCO (Task Force on/Higher Education and Society). — Washington, DC: World Bank, 2000